

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 18 april 2024 heb ik u toegezegd u te informeren over de explosies (excessief geweld) in de stad en de aanpak ervan (24bb000558). In deze brief informeer ik u over de relevante ontwikkelingen over het gehele jaar 2025. De aanpak van excessief geweld wordt toegelicht aan de hand van de vier pijlers: bestuurlijke maatregelen, preventie, nazorg en onderzoek. Daarnaast praat ik u in deze brief bij over de ontwikkelingen van het Offensief Tegen Explosies.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord Eén Stad.
- Veiligheidskoers 2023-2027
- Toezegging: "De burgemeester houdt de commissie, via de bestaande rapportages, op de hoogte van tussentijdse ontwikkelingen rond het Strategisch offensief tegen explosies" (24bb008179)
- Toezegging: "De burgemeester stuurt te zijner tijd het EUR-rapport over explosiegeweld aan de raad" (25bb008610)
- Afdoeningsvoorstel motie Elfilali ea over Europees lobbyen voor Rotterdams resultaat (25bb009202)

Toelichting:

Excessief geweldsincidenten

Excessief geweld wordt gedefinieerd als: schietincidenten en explosies waarbij één of meerdere perso(n)en het doel hebben om schade aan te richten bij een doelwit/slachtoffer.

In geheel 2025 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 225 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 168 explosies en 57 schietincidenten. In 2024 vonden er in de gemeente Rotterdam in totaal 220 excessief geweldsincidenten plaats, waarvan 151 explosies en 69 schietincidenten. Dit betekent dat het totaal aantal incidenten ten opzichte van 2024 enigszins stabiel is gebleven. Het aantal schietincidenten is in vergelijking afgenomen; het aantal explosies kent een kleine toename.

In 2025 betreft het in 82% van de excessief geweldslocaties één enkele explosie/schietincident, dit blijkt uit gemeentelijke cijfers. Bij 15 locaties heeft zich een tweede incident voorgedaan. In 2 gevallen heeft een derde excessief geweldsincident plaatsgevonden op dezelfde locatie, en bij één locatie hebben zich vier incidenten voorgedaan gericht op dezelfde woning.

De achtergronden van de incidenten zijn divers. Excessief geweldsincidenten vinden niet alleen plaats in het criminele circuit, maar zijn ook te herleiden naar onderlinge conflicten/ruzies tussen personen in de zakelijke of relationele sfeer.

De doelwitten van de excessief geweldsincidenten zijn, voor het overgrote deel van de gevallen, woningen en bedrijfspanden. Een beperkt deel van de excessief geweldsincidenten is gericht op een persoon, voornamelijk bij schietincidenten. De schietincidenten hebben 7 keer een dodelijke afloop gehad, en 24 gewonde personen ten gevolge. In het geval van de explosies zijn er 4 slachtoffers gewond geraakt naar aanleiding van de incidenten.

In 2025 zijn in de eenheid Rotterdam in totaal 230 verdachten aangehouden, 109 voor explosies en 121 voor schietincidenten. Van het aantal aangehouden verdachten zijn er 116 jonger dan 23 jaar, van deze groep zijn 74 minderjarig.

Voor wat betreft de strafrechtelijke vervolging van daders in het arrondissement Rotterdam hebben in 2025 (tot 10 november) 61 excessief geweldsincidenten op zitting gestaan.

Bestuurlijke maatregelen

Ook in 2025 was het nodig om na excessief geweld bij een pand de openbare orde direct te herstellen en over te gaan tot een pandsluiting. Deze inzet ziet er als volgt uit:

- 154 explosies waren gericht op een pand. In deze gevallen is bij 39 panden (25%) een tijdelijke (spoed) pandsluiting opgelegd.
Hierbij valt het volgende onderscheid te maken:
  - 20 van de 122 woningen;
  - 8 van de 11 horecagelegenheden;
  - 11 van 21 bedrijfspanden zijn tijdelijk bestuurlijk gesloten.
- 23 schietincidenten waren gericht op, of hadden een relatie met, een pand. In deze gevallen is bij 8 panden (34,7%) een tijdelijke (spoed) pandsluiting opgelegd.
  - 1 van de 14 woningen;
  - 3 van de 6 horecagelegenheden;
  - 3 van de 3 bedrijfspanden zijn tijdelijk bestuurlijk gesloten.

Tijdens de inzet van een bestuurlijke pandsluiting heeft, met uitzondering van één locatie waar tijdens deze periode een herhaal incident heeft plaats gevonden, geen herhaling van het geweld plaatsgevonden.

Het college van B&W zet ook bestuurlijk in op de opslag van (illegaal) vuurwerk in woningen. De opslag van illegaal vuurwerk zorgt voor enorme gevaarstelling voor de wijk. Daarnaast blijkt uit politieonderzoek dat aanslagen met explosieven voor het merendeel worden gepleegd met illegaal vuurwerk, al dan niet in combinatie met brandbare vloeistof. Om deze reden wordt, naast reguliere strafrechtelijke vervolging bij het aantreffen van illegaal vuurwerk in een woning, op basis van een bestuurlijke rapportage beoordeeld om een last onder dwangsom op te leggen aan de bewoner(s).

In 2025 zijn 6 dwangsommen opgelegd aan bewoners in Rotterdam. Indien betrokkene niet aan de lastgeving voldoet en opnieuw illegaal vuurwerk in de woning opslaat, is verbeuring van een dwangsom van €10.000,- mogelijk. In 2025 heeft een verbeuring van de lastgeving nog niet plaatsgevonden.

Preventie

De aangehouden verdachten van excessief geweld, zo blijkt uit de hiervoor genoemde cijfers, bestaat voor ongeveer de helft uit personen jonger dan 23 jaar. Om deze reden is het belangrijk om vanuit preventief oogpunt in te zetten op de kwetsbaarheden van deze plegers, met als doel daderschap dan wel herhaald daderschap te voorkomen. Dit doen wij door aansluiting te vinden bij preventieve maatregelen die al worden ingezet op deze doelgroep. Zo worden geen interventies ontwikkeld die enkel gericht zijn op excessief geweld, maar op kwetsbaarheden van jongeren die een verhoogde kans hebben op het plegen van diverse vormen van criminaliteit.

Een voorbeeld hiervan is Preventie met Gezag, een programma aanvullend op bestaande beleidskaders dat zich richt op de preventie van ondermijnende jeugdcriminaliteit. Preventieve interventies in het programma zijn niet fenomeengericht maar focussen zich op jongeren die een groter risico lopen betrokken te raken bij criminaliteit. Voorts zetten we in op het tegengaan van verdere doorgroei in de criminaliteit en het voorkomen van recidive. Interventies variëren o.a. van een persoonsgerichte aanpak tot hulp- en ondersteuning bij (complexe) multiproblematiek en het bieden van perspectief aan de hand van kans-, werk- en ontwikkeltrajecten.

Naast de aandacht voor jongeren als (potentiële) dader, ligt ook focus op de pleger als slachtoffer van criminele uitbuiting. Een voorbeeld is de *Keerpunt x Zwijgrecht* campagne. Keerpunt is een chat voor jongeren die onder druk staan of betrokken zijn geraakt bij criminaliteit en hier graag vertrouwelijk over willen praten. Het project Zwijgrecht bestaat uit een speelfilm over de uithalersproblematiek die onderdeel uitmaakt van een talentontwikkelingsprogramma voor jongeren. Verschillende beelden uit de film en documentaire zijn gebruikt voor deze campagne, waaronder beelden van een explosie. Via Keerpunt kunnen jongeren en hun naasten anoniem chatten met een hulpverlener over de eigen situatie. In deze onlinecampagne wordt onder andere aandacht gevraagd voor jongeren die worden benaderd om explosieven te plaatsen. De nadere toelichting op de resultaten van deze campagne zijn opgenomen in het Jaarverslag Drugscriminaliteit in de Haven 2025, dat ik naar verwachting medio april met u zal delen.

Deze preventieve inspanningen vormen een belangrijk fundament. Aanvullend zetten we in op het verhogen van de meldingsbereidheid van Rotterdammers van verdachte signalen over excessief geweldsincidenten. In september 2025 is een campagne van Meld Misdaad Anoniem gestart, met de boodschap: 'Eén melding kan een explosie voorkomen'. Deze campagne is online zichtbaar geweest in de stad door deze te adverteren via sociale media. De campagne is ook gericht ingezet op wijken (postcode gebieden) direct nadat een explosie incident heeft plaatsgevonden. Op deze wijze wordt de campagne preventief én reactief ingezet in Rotterdam. In de volgende rapportage wordt u geïnformeerd over het effect van de campagne op het aantal anonieme meldingen in Rotterdam.

Nazorg

In de voorgaande brief van 24 juli jl. (25bb005846) heb ik u geïnformeerd over een pilot in het gemeentelijke nazorgproces. Vanaf februari 2026 zijn vijf Wijk Incident Managers (WIM's) inzetbaar, geschoold op het gebied van crisisbeheersing en psychosociale hulpverlening.

Deze WIM's gaat de wijkorganisatie ondersteunen in het uitvoeren van het nazorgproces van impactvolle incidenten. Dit doen zij aan de hand van een hernieuwd handelingskader, dat het proces en ondersteuningsmiddelen overzichtelijk in beeld brengt. De verwachting is dat deze pilot gaat bijdragen aan een kwaliteitsimpuls van het nazorgproces, met het uiteindelijke doel beter in de behoefte van slachtoffers en omwonenden van impactvolle incidenten te voorzien. In de eerstvolgende rapportage wordt u nader geïnformeerd over de eerste ervaringen met deze pilot.

In de rapportage van 12 maart 2025 (24bb008179) heb ik u geïnformeerd dat we samen met de politie verkennen hoe het aanbod van Slachtofferhulp Nederland (hierna: SHN) na excessief geweldsincidenten verbeterd kan worden. Vanaf eind 2025 zijn er in het systeem van de politie wijzigingen aangebracht, waardoor we verwachten dat het proactieve aanbod van SHN zal toenemen. Daarbij blijven we structureel verwijzen naar het aanbod van SHN in informatiebrieven én gedurende buurtbijeenkomsten na excessief geweldsincidenten. Rotterdammers kunnen naar aanleiding van dit aanbod bepalen of ze behoefte hebben aan deze ondersteuning.

Het slachtofferschap van directe slachtoffers van explosie geweld is in enkele gevallen erg complex. Hierdoor kan er behoefte zijn aan gespecialiseerde begeleiding. Daarom is vanaf eind 2025 een pilot gestart waarin een ervaringsdeskundige gerichte ondersteuning kan bieden. In de volgende rapportage zal ik u informeren over de ervaringen met deze pilot.

Naast de aandacht voor het directe slachtoffer van explosie geweld is de ervaringsdeskundige er ook voor de indirecte slachtoffers, namelijk de omwonenden. Sinds december 2025 is de pilot 'Na de Knal' gestart. Dit is een gemeenschap voor én door slachtoffers van explosie geweld, ondersteund door het Offensief Tegen Explosies. De gemeenschap bestaat uit Wijkkameraden. Dit zijn personen die eerder ook zelf (in)direct slachtoffer zijn geworden van een explosie. De Wijkkameraden brengen buurtgenoten samen in een veilige omgeving, waar men herkenning kan vinden en waar men elkaar steun kan bieden. Zo kunnen signalen uit de wijk worden opgehaald en doorgezet aan onze eigen gemeentelijke-organisatie en/of ketenpartners.

Onderzoek

In 2025 is het onderzoek van de Erasmus Universiteit (EUR) naar de achtergronden van excessief geweld van start gegaan. Als gemeente werken we hierin samen met de politie, het OM en het ministerie van J&V en andere gemeenten in de regio Rotterdam. De EUR zal onder andere onderzoeken welke potentieel effectieve interventies beschikbaar zijn op basis van (deels) vergelijkbare aanpakken. De verwachting is dat de rapportage met aanbevelingen voor 30 september kan gedeeld worden met u, in overeenstemming met mijn eerdere toezegging (25bb008610).

Toezegging informeren raad voortgang Offensief Tegen Explosies (24bb008179)

Sinds de vorige keer dat ik u informeerde (25bb005846) is het Offensief Tegen Explosies (hierna: Offensief) een aantal keer bijeengekomen en zijn er op de verschillende thema's vanuit het Offensief (preventie, opsporing & vervolging, lokale aanpak en nazorg, communicatie, kennis en onderzoek en internationale aanpak) acties in gang gezet. Zo zijn op het gebied van preventie bijvoorbeeld bijeenkomsten met jeugdprofessionals georganiseerd, is gestart met een campagne gericht op scholieren en is internationaal scheidsrechter Serdar Gözübüyük gestart met preventieve workshops op voetbalverenigingen. Daarnaast is in samenwerking met Ewout Genemans een online serie gemaakt om mensen bewust te maken van de impact van aanslagen met explosieven.

Gemeenten spelen een cruciale rol in de aanpak van aanslagen met explosieven. Zij zijn vaak één van de eerste partijen die in actie moeten komen na een aanslag of dreiging daarvan. Niet alle gemeenten hebben evenveel ervaring met aanslagen met explosieven. Om hen te ondersteunen is vanuit het Offensief onder andere het Netwerk Explosies in Gemeenten opgericht, dat onderlinge kennisuitwisseling en het delen van expertise stimuleert. Ook is een Landelijk Handelingskader voor gemeenten ontwikkeld. Dit kader bevat praktische en juridische handvatten op het gebied van preventie, bij dreiging van een (herhaal)aanslag, voor acties direct na een incident en voor de nazorg van slachtoffers en omwonenden.

Om aanslagen met explosieven te voorkomen is het ook belangrijk dat bewoners op een laagdrempelige manier verdachte signalen kunnen melden. Daarom is een campagne vanuit Meld Misdaad Anoniem (MMA) gelanceerd op het thema explosies en illegaal zwaar vuurwerk om de meldingsbereidheid te vergroten. Zoals hiervoor benoemd is deze ook zichtbaar in Rotterdam. Vanuit MMA zijn de afgelopen maanden verschillende meldingen binnengekomen. Deze meldingen hebben tot diverse vuurwerkfondsten geleid. Ook de zogenaamde 'Exploweek' die de Landelijke Eenheid organiseerde op Nederlandse wegen en bij de postsector, heeft diverse inbeslagnames van zwaar illegaal vuurwerk opgeleverd.

Om de Europese toestroom van het zware illegale vuurwerk, waarmee de aanslagen worden gepleegd, een halt toe te roepen wordt vanuit het Offensief ook internationaal flink ingezet. In mijn brief van 8 december 2025 (afdoeningsvoorstel motie Elfilali ea over Europees lobbyen voor Rotterdams resultaat [25bb009202]) heb ik u geïnformeerd over de lobby die vanuit het Offensief richting de EU-organisaties wordt gevoerd voor strengere Europese regelgeving (de zogenaamde pyrорichtlijn) rondom zwaar vuurwerk (F4), zoals cobra's. De Europese Commissie heeft inmiddels haar evaluatie afgerond. In deze evaluatie wordt geconcludeerd dat de huidige pyrорichtlijn ernstige tekortkomingen heeft. De commissie bevestigt dat binnen de huidige wetgeving zwaar knalvuurwerk, dat alleen gebruikt mag worden door professionele gebruikers, te makkelijk in illegale handen komt. Ook bestaat momenteel binnen de EU geen systeem om te kunnen achterhalen waar het vuurwerk terecht komt na de productie en is het veel te eenvoudig om het vuurwerk online te bestellen. Voor een herziening van de pyrорichtlijn is echter voldoende internationale (politieke) urgentie nodig. Daarom zal ik mij het komend jaar blijven inzetten om aandacht te vragen voor dit thema bij de Europese instellingen en stakeholders uit andere lidstaten.

Europese wetgevingstrajecten hebben vaak een lange adem, en in de tussentijd zullen wij niet stilzitten. Daarom zetten we samen met politie en OM in op het versterken van de operationele samenwerking met andere Europese landen om de gemakkelijke beschikbaarheid van explosieven tegen te gaan. Zo heeft het Offensief in maart dit jaar samen met de politie een internationale politieconferentie georganiseerd over zwaar vuurwerk en explosieven voor delegaties uit heel Europa om de operationele samenwerking te bevorderen. De inzet richt zich op drie thema's: illegale handel, transport en opslag van zwaar (illegaal) vuurwerk. De conferentie vormde het startschot om met buitenlandse partners concrete opsporingsonderzoeken te starten naar de illegale handel in vuurwerk. In een gesprek met Europol hebben wij hen ook bereid gevonden om hierin een belangrijke rol te spelen. De komende tijd zal ik samen met de partners uit het Offensief inzetten op het versterken van de bilaterale samenwerking met Europese landen hierop.

Zo reis ik in april dit jaar naar de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen waar ik samen met politie, OM en het ministerie van Justitie & Veiligheid gesprekken zal voeren met onze Duitse partners om grensoverschrijdende illegale handel in zwaar vuurwerk steviger aan te pakken. In mei dit jaar reis ik tevens naar Zweden - een land dat vergelijkbare problematiek met explosies kent als Nederland - waarbij de inzet ook zal zijn om nauwer samen te werken bij de aanpak hiervan.

Tot slot werd in opdracht van het Offensief een zogenaamd 'Field Lab Explosies' georganiseerd. In 200 dagen werkten interdisciplinaire teams – bestaande uit publieke en private partijen – samen om nieuwe interventies te ontwikkelen en te testen die ons kunnen helpen in de strijd tegen explosiegeweld. Vanuit dit field lab is onder andere de voornoemde pilot 'Na de Knal' ontwikkeld. Andere interventies focuste zich op het tegengaan van het internationale transport van illegaal vuurwerk, het vergroten van de meldingsbereidheid en het online ronselen van jongeren.

Het terugdringen van het aantal aanslagen met explosieven blijft een complexe opgave die helaas een lange adem vraagt. Uit de voorlopige landelijke politiecijfers blijkt dat in 2025 in Nederland 1525 (pogingen tot) aanslagen met explosieven hebben plaatsgevonden. Dit zijn er 18 minder dan in 2024, toen de teller op 1543 stond. Hoewel dus sprake is van een lichte daling, is het aantal nog steeds te hoog. De gevolgen van aanslagen met explosieven zijn ingrijpend, niet alleen voor de directe slachtoffers maar ook voor onze wijken daaromheen. Daarom blijf ik mij de komende tijd samen met de partners uit het Offensief onverminderd inzetten om het aantal aanslagen op woningen, bedrijven en voertuigen terug te dringen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

De burgemeester,

C.J. Schouten